

Budapest, 1877.

26. szám.

Junius 28.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A nevelést a bölcsőben kell kezdeni.

Vannak, kik azt vitatják, hogy minden a neveléstől függ, hogy amilyen a nevelés olyan gondolkozásu és érzésü, olyan jellemü lesz az ember is. Mások nagyon pessimisticus felfogásból indulva ki, a nevelésnek csak ismeretekre és külsőségekre vonatkozó eredményeket tulajdonítanak. Az emberrel született lelket, szenvedélyeket — ugymond — nem lehet megváltoztatni, átformítani.

Téved mind a két szélsőség.

Az emberrel született érzések, hajlamok, jellemtulajdonságok, a véralkat nevelés által meg nem változtathatók ugyan, de oly irányba terelhetők, hogy ami azokban netán erőszakos, ne oly ösvényre kallódjék, mely felfogásaink szerint a bűnök tömkelegébe vezet.

A neveléssel, valamint a kertész irányt ad a csemetének, hogy merre, hogyan terjeszkedjék ágaival, épen úgy lehet az ember leggonoszabb hajlamait is jóra fordítani.

Megjegyzem különben, hogy a gonosz hajlam kifejezést csak azért használom, mert szokásos, de nem tartom egészen helyesnek. — Felfogásom szerint az emberrel nem annyira jó és gonosz hajlamok születnek, mint inkább szelid és heves véralkat; és az e kettő közt jelentkező fokozatok szerint alakul később a jellem és vesz magának jó vagy rossz irányt, amint a nevelés ép dajkálja.

A nevelés azonban nem kezdődik ott, hol a gyermek már kezd logice gondolkodni. Mikor e pontot elérte, már meg kell hogy alapja vetve legyen az

iránynak, hogy teljes biztossággal gyarapodhassék a jóban.

Ép azért megbocsáthatlan bünt követ el a szülő, ki 5—6 éves koráig a gyermek jellemének fejlesztését nem tartja szükségesnek. Bábnak tekinti, ki még nem képes gondolkodni, ferdeségein nevet, s megtüri, hogy másoktól látott rossz szokásokat vegyen fel, durva illetlen kifejezésekhez szokjék. Hány szülét láttam, ki halálra nevelte magát, hogy 5—6 éves fiacskája képes oly czifrán káromkodni mint akármelyik baka. Ez pompás tréfa volt neki, nem gondolván meg, hogy a durvaság ama csirájából, mely egy-egy ily káromkodással a gyermek érzületében és szellemében megfogamzik, később bűnök sarjadzhatnak ki. — Minden a véralkattól füg. Ha ez szelid, a szellemi eldurvultság csak rossz szokássá fog fajulni, ha pedig heves, lesz abból erőszakoskodás, melytől bűnök nem állnak távol.

Aki jól akarja nevelni gyermekét, az fogjon a neveléshez, mikor a gyermek még a pólyában van. Az anya édes hangja már akkor csöpögtesse érzésébe és szellemébe a kis csecsemőnek a nemes kedély ethikai alapját; mert ha a kis teremtés nem is bír még öntudatával a benyomásoknak, melyeket magába fogad, az első hang, mely e világon hallérezékét megüti, magot vet lelkébe, melyből fejlődése fog kisarjadzani.

B. Jósika Kálmán.

Temetőben.

Itt függ a kereszten az Üdvetadó,
Hú pásztor a nyáj közepében;
Itt tér hozzá valamennyie, bár
Elhagyta gyakorta a létben.

életem!

És Ő, az igaz, kitérve kezét
Mind, mind kebelére fogadja. —
Fogadj el egykoron engem is így,
Oh végtelen irgalom atyja!

Erődi Dániel.

A spiritista.

— Beszély. —

(Folytatás.)

Borsos ur ép ezen okból nagyon becsültetik a spiritisták elüljárói által. Mert míg maga Borsos uram egészen magának való világot talált az egyletben, hol néhány száz együgyü ember titkos orákuluma lett, addig az egylet vezetői nagyon fel tudták használni Borsos urat. Épen nekik való ember volt. Maga a főpatronus Csetneky báró, ismert nagytudományu és tekintélyü férfit, nem szólítá egyébkint Borsos urat, mint eképen: »Servus humillimus domine spectabilis, barátom uram!« sőt kezét is szokott neki nyújtani.

Épen ezen okokból világos tehát, hogy Borsos ur testestől, lelkestől spiritista. Őt van minden gyűlésen, s lelkesíti a hívőket. Mikor Julius Caesar, Franklin, nagy Napoleon, Batu khán vagy Cserni Gyurka szellemeit idézik s azok megjelennek, Borsos ur a halálra rémült hívőknek szépen elmagyarázza, ki volt legyen az a Julius Caesar, minő jó diák volt, ő írta a galliai hadjáratot, a tanulók számára; Franklin pedig azon nagy ember, aki fölfedezte Amerikát s a villámhárítót; Napoleont leírja szép alexandrinekben, hogy t. i. »született Corzikában, Ajacio városában, prókátornak fia volt, nagy vala míg, meg nem holt«; sőt Batu khánról is elmondja, hogy minő veszekedett tatár csordát hozott be az országba sok száz évvel ezelőtt, Cserni Gyurka pedig Kloska és Hora rabló vitézeknek volt édes apja s cigány birodalmat alapított, — mely böles magyarázatokra a hívők nem győznek álmélnokni, s hálát adnak a Gondviselésnek, hogy ők ilyen nagy emberekkel — társaloghatnak.

De leginkább büszke volt ezekre Borsos ur; őt hosszú életében az élők annyiszor mellőzték, gunyolták, fitymálták, s ime most oly hatalmasnak van birtokában, melynél fogva a világ hatalmasait, a koronás királyokat, herezegeket, világhírű poétákat, szerkesztőket holtuk után sirjaikból előhivhatja s azoknak nincs egyéb tenni valójuk, mint Borsos urnak kedvére járni s több efféle. Ki hinné, hogy Borsos ur, aki csak javítók, de azért kabátja rendesen rongyos, ily félelmetes hatalmasnak van birtokában? Érti is ezt Borsos ur, azért büszkén jár az utcán, köszönt minden írót s tudóst, mintha valamennyivel jó ismerős volna s erősen meg vagyon győződve, hogy róla is necrologot fognak írni holtá után.

Másnapra tehát Borsos ur, néhányat kefélvén koptott atilláján, kezébe vette botját és kalapját, átment az udvaron és egyenesen Pöröly Dániel lakosztályába tartott.

A konyhában Terézt pillantá meg. A leány arca piros volt mint a hasadó hajnal; a takaréktűzhely körül forgolódtott, épen találáshoz készült. Mihelyest Bor-

sos urat megpillantá, fájdalmas mosoly látszék arcán. Öröm és fájdalom egyszerre lepte el. Borsos ur Aladárnak édes apja, jelenben azonban szomorú megbízásban jár. Ez jutott a leány eszébe.

— Isten hozta Borsos ur! szólta Teréz nyájasan. Már vártuk. Elhozta a verset? Atyuskám a szobában van. Csak lépjen be. Magam is jövök mindjárt.

Borsos ur komoly, kimért léptekkel lépett be az ajtó küszöbén. A szobában már terítve volt az ebédhez. Pöröly Dániel a gazda épen azzal foglalkozott, hogy egy hatalmas soroksári kenyérből nagy karéjokat metszett. Az asztalon nyolcz személyre volt terítve. Könnyü volt eltalálni kiknek; a gazda és leánya kettő, — hat legény, ki az udvaron a kútnál már kezeit mossa az ebédhez, az épen nyolez.

— Jó napot Borsos ur! szólta a mester jó kedélylyel, — épen jókor.

— Van szerenésém kívánni jó napot, — szólta az öreg író, jöttömnek nem kell adnom okot, hogy mi járatban vagyok, tudva vagyon, ha jókor jöttem, örvendek nagyon.

— Jókor, hát! Ebédelt-e már Borsos uram?

— Dolmányi irótársam bár meghívott, de ma aligha leszek ott; elsőbbség inkább ide jöttem, nehogy nehezteljen fölöttem.

— No azt szeretem. Majd mindjárt helyet szorítunk az asztalnál. Egyszerű ebéd, de leányom főzte.

— Szép asszony, leány főzte, balga, ki válogat közte; helyesen eszelekszik barátom, én tehát asztalát választom.

— Hanem csak rövid lesz, előre mondom.

— Arról nekem leszen gondom. Kedély fűszerezi a valót, mint só, bors az ennivalót; ezek izelnek étkeket, vidámság pedig kedélyeket. Társas körben jobb ízü a falat, együnk bár peccenyét, avagy halat; a fősvény már magában vétkes, megfekszi gyomrát kolbász vagy rétes, míg ki másokkal jó ízűn étkezik, — mondom az sehogy sem vétkezik.

Pöröly Dánielnek nagyon tetszeni látszának ezen szavak. Azonnal előhivta Terézt, hogy a vendégről gondoskodjék. A leány természetesen örvendett azon, hogy Borsos ur ebéden marad. Mint fúrge ügyes házi asszony legottan tiszta, csinos terítéket hozott, s széket helyezett az asztal elé. Kevés vártatva nagy kemény léptekkel beállított a hat legény s a gazdától adott jelre letelepedett az asztalhoz. A mester mellett ült Marczí, egy fiatal, hirtelen barna képü legény, eleven tüzes szemekkel, s jól megáldott termettel. Az ebéd folyt, az egyszerű izletes étkek bőven feltálalva, csakhamar lecsillapíták a nyilvánvaló mohó étvágyat. Az ebéd alatt Borsos ur egymás után szórta kadencziáit, a szájtató legények nem kis bámulatára, kik előtt Borsos ur csoda gyanánt tűnt föl. Egyedül Marczí maradt érintetlen; ezt úgy látszik nem érinté a poezis. Szemeit néha nagy lopva Terézre emelé, s mindannyiszor szomorú sejtellemmel huzá össze szemöldéit, valahányszor Terézt Borsos ur körül forgolódní látá. A legény egyszerű arcán néha komoly fájdalom tükrözött; hanem azért evett buzgón, amint egy munkás ehetik hat órai dolog után. Az asztalnál ülők közül senki sem ismeré annyira Borsos urat, mint Marczí. Marczí ismerte Aladár urfit

is; tudta honnét számitandó Teréz buzgósága a vendég szolgálata körül. Mint legénynek, a régi szigorú társas elvek szerént, szólania vendég jelenlétében nem levén szabad, hallgatott, hanem hogy nem lehetett rózsás kedélyállapotban, azt jelzé az is, mert a tányérán levő birkacombot oly kegyetlenül darabolá szét, mintha merőben Aladár urfiakból állott volna.

Az ebéd végeztével a legények fölkeltek az asztaltól s rövid imát mondván eltávoztak. Egyedül Marezi maradt ott. Ez kiváltság volt. Ebédnél a legénység csak vásár- és ünnepnapon kapott egy pohár bort; hanem ebéd végeztével az első legény néha a mester intésére az asztalnál maradt s midőn a többiek eltávoztak, egy pohár borban is részesült. Ezt a pohár bort mindig Teréz szokta adni Marzinak. Ő töltötte meg poharát. Ez a kicsiny szolgálat volt Marezi bérében a legédesebb, a legdrágább. Ezt nem adta volna semmiért a világon. Most is ott maradt az asztalnál. Teréz elővette az üveget, megtölté Borsos urnak, azután atyjának poharát, s Marziét nem is érinté. Pöröly gazda annyira el volt merülve, hogy Teréz e mulasztását észre sem vevé. Teréz sem látszék vele törődni. Leült Borsos ur mellé, s kedves nyájasággal kínálá, hogy igyék.

A legény arca elsötétült, azután lassan, lassan szomorú lett. Szóltan fölkel az asztaltól és elment a többiek után.

Senki sem vette észre. Teréz legkevésbé.

Az étkezés után, midőn mindnyájan fölkeltek az asztaltól, Borsos ur már eleve is jó kedvben lévén, a beszédet hirtelen a tárgy meritumára fordítá.

— Meg kell vallanom barátom uramnak, hogy érte a módját a jó asztalnak. Hanem most illik már elmondanom, mi okból is történt ide tolakodnom. Barátom Pöröly, házbérem elengedé, sőt lakóját meg is vendégelé; már most ha tetszik, itt az alkalom, jövetelem célját előadhatom.

— Elhozta azt a verset?

— Itt van zsebemben, mindjárt felolvasom, hanem csöndet kérek, mindenki hallgasson!

— Nos hát halljuk!

Borsos ur zsebébe nyult, s elővett egy papírt, az ablakhoz lépett, azután megszólalt:

— Méltó vers mondhatom, oly derék nőnek, minőhöz hasonlók nem egy hamar nőnek. Azért tehát tesszen figyelmezní, így hangzik, amint fog következni:

»Itt nyugszik Pöröly Dániel felesége,
Élt, boldog volt, de immár vége,
Őt szereté férje, leánya,
Hogy nyugodjék szívből kívánja.
Emelte e keresztet hitestársa,
Kinek e földön nincsen mása.
Keresztet nékie ime azért adott,
Mert keresztet tőle soha sem kapott.
Aludjon ittendett tehát békében,
Üdvözölje övéit boldogság egében.«

— Hiszen ez nagyon szép! kiálta föl Teréz, nemde atyus neked is tetszik?

— Helyesen van, bölcsen van Borsos uram, szólt elégülten Pöröly Dániel. Kiváltképen igaz, az a, — hogy is mondta, — hogy nem volt vele keresztm....

— Elhiszem, hogy tetszik mindnyájának. eztet mi nevezzük poetika figurának, e gondolat annál szebb és méretett, mert nem is tölem született.

— Már most hát megvan az alku Borsos uram! Kezet rá! Kvittek vagyunk a jövő szent Mihály napig.

— Már most csak tesszen intézkedni, válaszola Borsos elégülten, az keresztet minél előbb elhelyezni, lévén a boldogult türelmetlen, a sirvers hiánya miatt kedvetlen. Én igazán, őszintén mondhatom, ha hinni nem tetszik, bebizonyíthatom.

— Nem értem mit akar mondani Borsos uram?

— Jaj ne kérdezd atyuskám, vága közbe félelmesen Teréz.

— Miért ne?

— Borsos ur tud a lelkekkel beszélni.

— Minő lelkekkel?

— A megholtakkal.

— Ezt még nem hallottam. Ez bolondság.

— Nem bolondság. Maga mondta nekem.

Borsos ur megilletődéssel hallgatá e szavakat. Száraz sovány arca sajtászerű fénytől ragyogott. Komolyan szóltan maradt; nem akart tudományával rögtön előlépni.

— Mit fecseg ez a leány? Igaz ez Borsos ur?

— Erre felelni könnyű feladat, sok titok van még az ég alatt.

— De hiszen ez lehetetlen. Aki meghalt, az alszik örökre.

— Alszik igaz, de a tudomány, a dolgoknak az ő mélyére hatván, manapság oly előre haladt, hogy nem ismer akadályokat. Lehat a sirok mélyére, a tulvilági lét szélére, előzi a csalódásokat, s életre hívja a holtakat.

— Ez ámitás, gyermekijesztés.

— Ki nem érte ámitás annak, de hogy mégis némelyek vannak, kik a holtakat idézni tudják, az kétségtelen igazság.

— No olyant szeretnék én látni! szólt Pöröly uram gunyosan.

— Borsos ur is olyan, szólt Teréz.

— A gutát!

— Valóban nincs tagadás benne, mert voltaképp a dolog így lenne.

— De hát — vága közbe Pöröly uram gondolkozóba esve.

— Nem is hinné tehát mit mondani fogok, e vers csak azért volt könnyű dolog; mert Pörölyné asszonyom maga dictálta, s alighogy kértemre elrecitálta, a hatalom szava arra is birta, hogy készségesen le is irta.

— Sohasem tudtam még, hogy szegény feleségem verseket tud csinálni.

— Pedig mint mondám az imént, egészen úgy történt.

— Alig hiszem, szegény, Isten nyugosztalja, írni nem tudott.

— Az élők lehetnek tudatlanok, de a holtak nem azok.

— Ez nem megy a fejembe.

— Az dolognak tréfa sem fele, — mondom beszéltem veled.

— Feleséggel?

— Azzal, bárkivel, mással, beszéltem én már Hunyady Mátyással.

— Pöröly uram oda lett bámulatában. Ilyet még nem hallott. Nagy kedve lett volna kételkedni, de ha Borsos ur komoly arcára tekintett, vége lett minden kételynek. Kissé rossz kedvűen, mint egy kellemetlen gondolattól gyötörtetve húzódott hátra. Sokáig gondolkodni látszott. Egyszerre csak oda fordul Borsos urhoz.

— Tudja mit Borros uram, engem ugyan nem lehet megcsalni. — hanem hát majd meglássuk.

Borsos ur pedig elővette kalapját, botját, szép versekben ajánlá magát s ment. Eleget mondott. A ezél, melyet akart, már meg volt közelítve. A spiritistáknak kilátásuk volt egy új tagra Pöröly Dániel személyében. Most nincs is egyéb hátra, mint az egylet tagjait, vezetőit s patronusát eleve figyelmeztetni Pöröly Dániel személyére.

IV.

Csethneky báró nevezetes ember a fővárosban. Nem híres tudós, akadémiai tag, képviselő, vagy kormányférfi, de még csak a hangadó aristokraták közé sem tartozik. Neki nincsen palotája, melyben fényes piknikeket adnak, nincsenek futtató lovai, sőt a színházi intendatúrában sincs része. Nevezetessége nem itt keresendő. Ő a spiritisták feje és főpátronusa.

A jeles férfit nem annyira a tudományokon, mint inkább zajos élettapasztalaton ment keresztül. Ez utóbbiak azon épen nem gyönyörűsége meggyőződésre juttatták, hogy a jelen napokban a czim nagyon keveset jövedelmez. Az a sok élelmes szabó, csizmadia mihelyest megtudja, hogy vevője báró, azonnal nem hitelez. Valami szörnyen rossz hangzása lett e diszes szónak egy idő óta. Sok ember gyanusan fintorgatja az orrát, ha az, kivel köze van, esetleg báró. Nem tartozik ide ennek okait fürkészni. Bárónak lenni, s mellette egy hajszálnyira lenni a járdataposás jövedelemtelen állapotától, bizonyára nem oly fashionable helyzet, mint épen nem lenni bárónak, hanem birni tisztességes, nem panaszos jövedelemmel. Ezt Csethneky báró is csakhamar tapasztalta.

Akármily vállalatba fogott, az mind sikerült. Részvénytársulatot alapított, sikerült; vasutat épített, sikerült; bankot teremtett, sikerült. Mindahárom vállalat t. i. annak idejében megbukott; hanem azért Csethneky báró nem mondhatta egyről sem, hogy nem sikerült. Utóvégre megkísérté a nyert vagyont elkölteni; ez teljesen sikerült. A fényes, ünnepeit, báróból egy napon nagyon szegény ember lett. Az ilyen dolgok hamar meg szoktak történni a mai világban. Mikor némelyek igen hamar, bámulatos gyorsasággal meggazdagodnak, igen természetes, hogy mások elszegényednek. Csethnekyt rehabilitálta a közvélemény előtt szomorú bukása. A szegény emberről hamarabb elhiszik, hogy becsültes; ez volt haszna Csethneky bárónak a bukásból.

De mivel a köztapasztalat azt bizonyítja, hogy csak az ég madarai élhetnek ingyen, másoknak egy kissé fáradni kell a mindennapi után, Csethneky báró-

nak sem maradt más segély hátra mint körülnézni, valamely tisztességes és jövedelmező állapotot keresendő. Lett belőle carbonari, szabadkőmives, illumuminatus, baptista, nazarenus, tagja lett mindenféle jeles népboldogító bujonez egyleteknek, hanem kevés eredményrel; elvégre belebotlott a spiritistákba. Épen ezekhez illett. Sok hánykodás után itt talált biztos kikötőt. Ő lett a spiritisták feje, vezére, oráculuma.

(Folytatása következik.)

A föld a menyország nélkül.

Fullerton Georginiana elbeszélése.

(Vége.)

Ezen naptól fogva mindig csak az indiai gyermekről beszélt, így neveztük az ő unokáját; s valahányszor említette őt, az őszinte mosoly fényt árasztott el különben komoly arcán, mint a hogy a napfény megszokott világítani egy zord vidéket. Minden levél — s két év óta rövid időközökben rendszeren érkeztek a tudósítások — bámulatos dolgokat beszélt a távoli Ganges partján született kis unokáról, annak értelmes szeméről, mosolyáról, értelmi fejlődéséről, első fogairól, járkálni kezdeséről, első gagyogásáról. Talán soha szülők annyi szeretettel nem beszéltek gyermekökről. Egy napon azon hirrel köszöntött be hozzám a szegény asszony, hogy valamit fog mutatni nekem s én soha sem fogtam eltalálni, hogy mi az. Ez az erős bizalom, melylyel őszinte részvétem találkozott, mélyen meghatott, s meg kell vallanom, hogy a kis gyermekért, kiről az én szegény barátnőmmel beszéltem, valóban érdeklődtem. Még most is magam előtt látom a szegény jó asszonyt, midőn fölbontotta az ezüstös papírosomagot, mely kincsét tartalmazta. Puha, sötét gesztenye színű hajfürt volt. Kedves, szép kis gyermek haja lehetett. Oly sima, oly fényes, oly puha volt. Midőn az ember megnézte, lelki szemei előtt látta a kedves teremést, kinek szemecskéi, piczi ajka épen oly finom lehetett, s kis karai s lábaeszkai egészen hozzá illők. Oh mily szeretettel csüngött a nyílt sebekből vérző szív ezen a képen s mily nagy és mély gyöngédség nyilvánult azon kevés szóban, mely ma a nagyanya ajkain ellebbent. S midőn nemsokára azon tudósítás érkezett, hogy vejének ezredét visszahívták Angliába, s remélni lehetett, hogy az ezred megérkezése után veje néhány heti szabadságot is fog valószínűleg kapni, s mind ő, mind veje s a kis leánya eljöhetnek látogatóba, s a nagyanyának eként alkalma nyílik meglátni kis unokáját, s meggyőződnie annak kedvességéről, — oh akkor úgy látszott, mintha a szegény viskót egyszerre egy fénytenger árasztotta volna el s a nagyanya gondterhelt arca dicsfényben usznék. Októberben reméltek megérkezni. Akkor még csak nyár közepe volt. Októberben az idő már hideg s az indiai kis szülött ezt nagyon meg fogja érezni. Ezért némi ruhaneműeket akart szerezni, hogy a gyermeket megóvhassa a hidegtől. Kelméket, s gyapotot vásárolt, meleg harisnyákat készített. Minden ajándékot nagy hálával fogadott; — nehéz napi munkájának befejezése után a szegény asszony még unokájának ruháin dolgozott, s számítgatta a napokat s örült, hogy mindig közelebb jó az oly epedve várt idő.

Harmadszori távollét után újra meglátogattam a kis házikót. A rövid napfény eltűnt. — Most nem fogadtam mosoly. Éreztem, mielőtt még egy szót hallottam vagy szóltam volna, hogy a csalódás fagyaló hidege elhervasztotta ezt a szegény szívet. Kérdezősködtem s ő elbeszélte nekem a legújabb híreket. Épen midőn az ezrednek hajóra kellett volna szállnia, hogy Angolországba induljon, akkor érkezett a parancs, mely Uj-Seelandba rendelte, hol háboru tört ki. Alig volt az elindulás előtt annyi idő, hogy veje pár sort irhasson. Én azzal biztattam, hogy remélnünk kell, hogy minden jól lesz azért; azonban megvallom, nekem nem volt reményem. Reménytelen remény volt ez csupán, mert mint a hírlapokban olvashatta az ember, csapatainknak Uj-Seelandban sokat kellett szenvedniök, s a bensülöttekkel véres harcokat vívniök. Az idő mult; már több telt el egy évnél, s még sem jött semmi tudósítás, mely ezen borzasztó bizonytalanságnak véget vetett volna. Kérdezősködünk a hadügyminiszteriumnál; azonban többet ott sem tudtak mondani, mint hogy a katona haláláról nem jött tudósítás. Végre egy levél érkezett. Az ő keze írása volt. Tehát ő élt még. Élt még, hogy egy szomorú hirt közöljön. Az ország belsejébe rendelték volt, az ellenség ellen vonult, s nejét és gyermekét, hátra kellett hagynia. Amint néhány hónap mulva visszatért, már egyik sem élt. Azok után, amiket rólok hallott, szegényeknek sokat kellett szenvedniök. Megmutatták neki a helyet, hová kedveseit eltakarították. Így végződött remény és félelem. A hosszas, feszült várakozásnak vége lett. A kettős csapás mely sebet vágott. A földi öröm utolsó lehetősége is elmúlt azon lényre nézve, kire a bú reányomta utolsó bélyegét.

Nyugodtan viselte. Ugy gondolom, nem sokat sirt, s nem is sokat panaszkodott sorsa felett. Szívének egész hevével a katona visszatérésén látszott csüngeni, ki ezt levelében megígérte. A vő megérkezése előtt meghalt még férje is. Hosszas betegségben sinlődött, mely alatt őt gondosan ápolta s szeretetteljesen és gyöngéden beszélt vele.

»Szegény ember, mondá, vége felé olyan nyugodt, olyan csendes volt; egészen más mint azelőtt.«

»Betegsége alatt barátságosabb volt-e valamivel ön iránt?« kérdém.

»Oh, igen, felele. Egy napon egészen barátságosan beszélt. Néhány burgonyát főztem számára, s azt mondta, hogy ő nem cheti meg. De feleségem, mondá, látod te még is megehetnéd.«

Nem szóltam semmit, de gondoltam magamban, hogy ezen szegény, oly sokat és hosszasan szenvedő lélek csak azt tette, mit előtte már annyi nő tett s fog még tenni a világ végeig. Kiönté egészen szívének gazdag kincseit, és soha azok nagy értékeért semmi jutalmat nem aratott.

Néhány hét mulva haza érkezett veje s nagyon jó és szeretetteljes volt iránta. A katonai szolgálatból végképen elbocsátották, ezen idő óta anyósával egy házban lakott, nem messze az ő régi lakásától.

Azok, kik ezen rajz eredetiét ismerték, talán alig fogják őt ebben fölismerni, mindazáltal azt hiszem, hogy az általam festett kép nagyon hű, melyhez mint példához gyakran visszatérek, hogy megmutathassam, mi lenne az élet a menyország reménye nélkül.

(Németből.)

Fordította: F. J.

TÁRCZA

Az illatszerekről.

— Művelődéstörténelmi karczolat. —

Azon tárgyak között, melyeket a művelt ember életszükségletei közé sorolni szokott, kisebb-nagyobb számmal vannak anyagok, melyek jó illatuk miatt vagy önállóan vagy pedig különböző alakban mint valamely vegyület alkotórésze használtak. Természetben előforduló vagy mesterségesen előállított terményeknek gyakran mesterséges illatot kölesönöznek, hogy ez által használatát kellemesebbé tegyék. Azon anyagok, melyek önmaguk illatosztók, tulajdonképeni illatszereknek neveztetnek, míg azon készítmények, melyek illatozó anyagokkal vegyítettnek, illatszeráru név alatt fordulnak elő. Habár egyrésztől nem lehet tagadni, hogy az illatszerek s az illatszeres tárgyak használatát nem csupán az élvhajzásat, hanem egyszersmint valamely nép civilizációjának is jele, ugy másrésztől nagyon helytelen lenne az illatszerhasználatot a művelődés mérvesszéjeként felállítani, mert annak tulságos elterjedése inkább fényűzésnek tekinthető, mely az emberi társadalom állapotára nem annyira előnyös mint inkább káros befolyással van. Az életet kellemessé tevő tárgyak között semmi sem érdemli meg annyira a fényűzés vádját, mint az illatszerek. Az illatszerek száma lépést tartva az élvhajzásat követelményeivel oly borzasztóan szaporodott,

használatát oly általánossá lett, hogy most már valóban káros fényűzéssé lett.

Az illatszerek használatának czélja ma már nem az, hogy roszszagu tárgyak illatozó anyagok hozzávegyítése által a használatra alkalmasabbakká tétessenek vagy hogy az egészségnek ártalmas levegő általa megjavittassék; most már az illatszereket legtöbbször csak magáért az illatért használják az emberek, pedig eredetileg nem ez volt kizárólagos rendeltetésök. Amennyire a történelem a régi szokásait feljegyezte, az illatos anyagokat eredetileg egészen más czélokra használták. Öröm- és gyászünnepélyeknél alkalmazták, élöket s halottakat jószagu szerek füstölésével tüntettek ki; a szagos olajokkal kenték föl látható jelül a népfönököket; vallási gyakorlatoknál illatos vízzel föcskendeztek. Memphis papjai meggyújtott illatos anyagok felszálló füstjével áldoztak a napnak, s a régi egyiptomiak az ő kedves halottjaikat szagos olajokkal és balzsammal kenték be, hogy mint mumiákat évezredek át megtartsák az utókornak. Valamint Mózes idejében mirha és tömjén füstölgött Jehova oltárán, ugy más vallásoknál is, s különösen a katolikus egyházban ma is a tömjénnel való füstölés az egyházi szertartás kiegészítő részét képezi. A legrégebbi korban bizonyos illatos anyagokat, ugy látszik kizárólag csak vallási czélokra volt szabad használni, mit bizonyít az is, hogy Ezekiél a zsidókat az Isten megszenteltetésével vádolta amiért bizonyos szent czélokra szolgáló fűszereket saját használatukra fordítottak; s Izaiás ezért őket az Isten elleni hűtlenséggel vádolja. Hogy mily jelentőséggel bírtak az izraeliták vallási és társadalmi éle-

tében az illatszerek, megítélhetni Mózesnek azon parancsából, melyet Isten meghagyására az izraelitákhoz intézett, hogy t. i. mirhából, fahéjból, kálmosból, cassiából és faolajból szent olajat készítsenek a szövetségsátor és frigyszekrény számára, s Mózes maga elvállalta egy az izraelitáknak szent füstölőszer elkészítését fűszerekből, balzsamból és tömjénből.

Az illatszereket csupán illatjok miatt s egyedül a használat kellemességeért csak későbbi időkben kezdték alkalmazni, mindazáltal még Konstantin kora előtt, midőn a keletiek fejéket már illatos olajokkal kezdték bedörzsölni, hogy ezáltal a fürdést kellemesebbé tegyék. A lakomák után sok helytt még most is szokásos füstölések a görögöknél és rómaiaknál általánosak voltak, kik e tekintetben talán az egyiptomiakat utánozták; mert több mint valószínű, hogy legelőször Elamból a mai Perzsiából vitettek ki illatszerek, melyek már a legrégebbi időben igen jelentékeny kiviteli cikket képeztek onnan Egyiptomba. A bibliából tudjuk, hogyan utaztak drága nárdussal megterhelt karavánok a közben fekvő sivatagon át, s hogy az izraelita kereskedők, kiknek Józsefet eladták, fűszereket, balzsamot és mirhát vittek Egyiptomba.

Hogy az illatos tárgyak használata nagy Sándor idejében általános volt, eléggé bizonyítja a többi között az is, hogy Darius táborában roppant mennyiségű fűszereket, s a drága kenőcsöknek óriási készletét találta nagy Sándor. A használatban volt illatszerek már akkor nagy választékban kerültek a piacra, s majdnem minden testrészt bedörzsölésére más-más illatszert kellett. Az atheniek valamennyi felett előnyt adtak ugyan az ibolyaillatnak, de hódolva a divatnak, többféle illatszert használtak. A pámaolajat legalkalmasabbnak tartották az arc és mell bedörzsölésére, karjaikat menta-balzsammal, hajokat és szemöldökeiket majoránna-olajjal, állukat és nyakukat kakufüszeszszel kenték be. A legbecsesebbek voltak a babyloniai és syriai vagy assyriai kenőcsök, s valamennyi fölött állott a nárdus; a fahéj és a királykenőcs is Babyloniából és Assyriából jött; de magában Görögországban, Kis-Ázsiában és Olaszországban nem egy város tüntette ki magát illatos kenőcsök gyártásával. Az illatszerek használata Görögországban utóbb annyira elterjedt, hogy általános szokássá lett nem csak magát, hanem társas összejöveteleknél még a termeket is illatszerekkel szagosokká tenni.

Az illatszereket, illatjokra való tekintet nélkül, felosztották sűrűbbekre, a kenőcsök és a viasz tömörsége szerint, és hig, olajszerű terményekre. Az utóbbiakat férfiaknak nem illett használni; ők a sűrű, illatos kenőcsök használatára voltak utalva. Az illatszerek használata lassankint pazarlásba ment át, sőt végre minden tekintetben visszaéltek vele, s Solon indíttatva érezte magát egy törvény által elültani az athenieket az illatszerek árulásától, különösen pedig nem volt szabad férfiaknak illatszert venni. Sokrates nem helyeselte, hogy ur és szolga egy és ugyanazon illatszert használása által egyenlő szaguakká ügyektek tenni magukat.

(Vége következik.)

RÖVID HIREK.

— Legfelsőbb adományok. A király ö Felége a rohovi r. kath. hitközség templomának kijavítására magánpénztárából 150 frtot adományozott.

— Mihálovics zágrábi érseket a pápa ö Szentsége a junius 22-iki consistoriumban bibornokká nevezte ki. Ugyanezen alkalommal bibornokká lett még Kutschker bécsi és Parocchi bolognai érsek.

— A pápa ö Szentsége f. hó 21-én ülte meg pápává és királylyá történt megkoronáztatásának 32. évfordulóját. Ez alkalomból a Vatikánban ünnepélyes nagy fogadtatás volt s ö Szentsége gyöngéd, szeretetteljes kifejezésekben válaszolt a római patriciatus nevében Cavalletti senator által felolvasott üdvözlő felíratra.

— Az erdélyi katolikus statust Fogarassy Mihály püspök ur ö excja július 18 dikára hívta egybe Gyula-Fehérvárra.

— Nagylelkű alapítványok. A kifogyhatlan jótékonyságu Bonnáz Sándor csanádi püspök ur ö excja ujabban ismét hatvanezer forintot tett le köznevelési czélokra, ezenkívül harmincezer forint alapítványt tett egyházmegyéje szegénysorsu lelkészeinek jobb javadalmazására.

— Ferenczfi Imre irgalmas-rendi provinciálisnak a mult héten nyujtá át ünnepélyesen Ráth József apát a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét. Az ünnepélyt a budai zárdában kedélyes lakoma követte.

— Huzly Károly kanonok prépost és plébános f. hó 17-ikén ünneplé meg debreczeni lelkészségének negyedszázados évfordulóját. A köztisztelőben álló s általánosan szeretett férfit ez alkalomból a rokonszenv élénk nyilatkozataival halmozták el minden oldalról, s a polgárság részéről több küldöttség tiszteltgette nála a legőszintebb szerencsekívánatokat tolmácsolva. A derék főpap már 50 év óta viseli az áldozári tisztet.

— Meghívás. A Szent-László-Társulat budapesti tagjai a társulat védszentjének, szent László királynak teljes bucsuval egybekötött ünnepét július 1-én, az ünnep nyolczadába eső vasárnapon az egyetemi templomban délelőtti 11 órakor tartandó szentmiseáldozattal fogják megülni, melyre a társulat t. cz. tagjai tisztelettel meghívotnak. — Az igazgató-választmány meghagyásából Á goston Antal titkár.

— A m. tudományos Akademia elhatározván physicali szertáranak felosztását, ezen szertáranak 2613 frtra becsült eszközeit azon fővárosi tudományos intézetek közt osztotta föl, hol azok legérezhetőbb hiányokat pótolnak, mely adományért a vallás- és közoktatásügyi miniszter az akademiának köszönetét és elismerését fejezte ki.

— A Petőfi Sándor életben levéséről terjesztett hírek teljesen alaptalanoknak bizonyultak. Manasses egy gaz csalónak bizonyult, ki soha Oroszországban nem volt, oroszul egy szót sem tud, soha Petőfit nem látta s így nem is ismerhette, ehelyett azonban mindenféle álnevek alatt kőborogatott az országban, mikor börtönben nem ült. Legutóljára N.-Váradon volt bezárva három évig.

— Az akademiái főtítkári teendőket, Arany János egyévi szabadságidejének tartama alatt dr. Fra knói Vilmos fogja vezetni.

— A budaujlaki templom helyreállításához legközelebb hozzá fognak. A tervet Ybl készítette. A helyreállítás költsége az újra öntendő haranggal és toronyórával együtt tizenkétezer forintba van előirányozva.

— A honvédtisztí özvegyek s árvák segélyalapjára közadakozás utján eddig összesen 25,202 forint gyűlt be.

— Az akademiái elnökének, gr. Lónyay Menyhértnek s másodelnökének, Csengery Antalnak megválasztását ö Felége jóváhagyta.

— Az állatkert egyik tigrise is megdöglött a mult héten, a második, mely szintén beteg, orvosolják, de alighanem ez is követni fogja társát. Így hát lassankint kipusztul az állatkert s nem fog maradni egyéb, mint az igazgatóság, mely min-

denesetre meg fogja érdemelni, hogy megbámulja a világ az ő ügyességét, melyet a reá bízott intézet kezelésében kifejtett. Hát nem lehetne-e ezt az igazgatóságot szigorú felelősségre vonni?

— **Hamis pénz,** tíz- és husz-krajczárosok, nagy számmal van főleg a fővárosban keringésben. Azt mondják ezen hamis pénzdarabok mintegy 30,000 frtot képviselnek. A rendőrség kutatásai eddig azon eredményre vezettek, hogy ezen forgalomban levő hamis pénzdarabok forrása a külföld, főleg pedig Franciaország; ott gyárják s onnan hozzák hazánkba.

— **Hosszu-Azóban,** Küküllő megyében, a múlt héten 12 óláh rabló, állítólag Deanu híres rablóvezér vezetése alatt, megtámadta esteli 8 óra után a vacsoránál ülő Klärman, gazdag izraelita családot. A családfőt rögtön agyonlőtték, a család többi tagjai közül kettőt összevissza vagdaltak, a többi szerencsésen megmenekült. Azt kiabálták a gazok, hogy minden magyart és zsidót kipusztítanak. Mintegy 2000 forintot vittek el, a Wertheim-szekerényt nem birták feltörni. Az egész faluban nem mert senki ellenállani, mert egyre lövöldöztek s több embert megsebesítettek. Mindenki menekült.

— **Halálozások.** Bakats Sándor honvéd százados, Szegeden. — Vrabely Márton nyugl. gazdatiszt Egerben f. hó 17-én, 68 éves korában. — G. Klebersberg Jakab huszárcapitány Szekesfehérvárt, 34 éves korában. — Pirithy Mihály, külső-vathi plébános, 87 éves korában.

— **Néhai Miksa** mexikói császár halálának évfordulóján a bécsi kapuczinus egyházban gyász-istenisztelet tartott. A koporsót, melyben a meghaldogult hamvai pihennek, az uralkodó család tagjai előtte való napon koszorúkkal díszítették föl. — **Müncb-Bellinghausen** gróf, monarchiánk atheni követé a görög fővárosban a múlt héten meghalt. — **Rosthorn** Ferencz ismert Geologus Klagenfurtban elhunyt.

— **Don Carlos** az orosz főhadai szállásra ment, hogy résztvegyen mint szemlélő a hadjáratban. — **Milan** fejedelem az orosz czárnál Plöjestiben tett látogatásából már visszatért Belgrádba. Azt mondják, hogy kegyes fogadtatásban részesült. — **Brüsszelben** f. hó 20-ikán nyitotta meg a király az Afrika belsejének kikutatása tárgyában egybehívott nemzetközi kongresszust. Az első expedícióhoz szükséges összes felszerelések már készen vannak.

Előfizetési fölhívás

a

„Katholikus Hetilap“

1877. július-decemberi folyamára.

Bizalommal kérjük t. előfizetőinket, kiknek előfizetésök június végével lejár, hogy megrendeléseiket megújítani sziveskedjenek. Hogy a lap szétküldése megszakítás nélkül történhesék s a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozva lehessünk, méltóztassanak a megrendelés iránt idejekorán intézkedni.

Jól tudjuk, hogy a jelen mozgalmas időkben a politika és a harczterti tudósítások kötik le legnagyobb részben az olvasóközönség figyelmét, de másrésről az is igaz, hogy az izgalmas hírek között jól esik a kifáradt szellemnek a szórakoztató olvasmányok virányos mezején megpihenni. A »Kath. Hetilap« ily, a kedélyre és szellemre egyaránt ható olvasmányok tárházát képezi, s csekély előfizetési ára még a kevésbé tehetősnek is lehetőségessé teszi, hogy egy politikai napilap tartása mellett ezen

katholikus szellemű szépirodalmi és ismeretterjesztő közlönyt is megszerezhesse magának.

A lap előfizetési ára: **Egész évre 4 forint; félévre 2 forint negyedévre 1 forint.** Gyűjtőknek 8 előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetések a Szent-István-Társulat igazgatóságához küldendők. (IV. ker. Lövész-utca 11. szám.) Teljes számú példányokkal még rendelkezünk.

Bizalommal fordulunk tisztelt előfizetőinkhez s lapunk barátaihoz, kérve hogy a »Kath. Hetilap«-ot ismerőseik körében ajánlani, terjeszteni, s annak új előfizetőket szerezni méltóztatnának. Legyen szabad különösen a ft. esperes és plébános urak becses figyelmét fölhívni azon körülményre, hogy a nagyméltóságú főpásztorok már évek előtt kegyesen megengedni méltóztattak, miszerént a »Kath. Hetilap« az illető egyházközségi pénztárból is megrendelhető.

Ágoston Antal

felelős szerkesztő.

IRODALOM.

— A napokban egy kitünő munka hagyta el a sajtót. Czime »Az öngyilkosság, fejtegetve vallási, bölcsészeti, jogi, történeti, lélektani, erkölcsi és társadalmi szempontokból.« Irta SEDA ERNŐ. Budapest, a Hunyady Mátyás intézet nyomása, I—XI. és 1—490 lap, nagy 8-rét. — SEDA művét a budapesti m. k. tudomány-egyetem hittani kara a Horváth-féle jutalommal koszorúzta. Az újabb időben alig jelent meg munka, mely a kritika által nagyobb figyelemben részesült, s egy sem, mely osztatlanabb elismeréssel találkozott volna. És méltán. Az öngyilkosság oly megijesztő mérveket öltött a társadalom minden rétegében, s ezen pusztító mérég annyira elterjedt, még a gyermekek között is, hogy mindenki örömmel üdvözölte egy korszerű munka megjelenését, mely az öngyilkossággal oly behatóan foglalkozik, mint SEDA ERNŐ. De nem csupán s nem is annyira a korszerűség az, mi SEDA munkáját oly becsessé teszi, hanem a fölvetett kérdésnek nagy alaposággal, lelkesmeretes tanulmánynyal, a dolog mélyére ható kutatással történt feldolgozása, minden oldalról való meghányása és megvilágítása teszi azt értékessé s emeli nem csak a hazai, hanem egyáltalán az irodalom első rangu művei közé. Az öngyilkosságról ehhez hasonló terjedelmű munka nem jelent meg eddig még egy nyelven sem, s épen azért bizonyára magára fogja vonni a külföld figyelmét is. Munkája öt részre oszlik. Az első részben az élet fogalmáról, becséről, az embernek Isten, mások s önmaga iránti kötelmeiről szólva, a második részben hosszasan tárgyalja az öngyilkosságról szóló tanok történetét a zsidóknál, a különféle pogány népeknél, különösen pedig a rómaiaknál s a görögöknél, s végre a keresztényeknél. A harmadik rész az öngyilkosság kérdésére vonatkozó fontosabb tételek tüzetes megvilágításával foglalkozik. A negyedikben az öngyilkosság okairól és következményeiről szól. Az ötödikben végre az öngyilkosság övszereit tárgyalja. Okszerű nevelés, valódi műveltség terjesztése, a közérkölciség emelése, a nyomor lehető enyhítése, egyéb czélszerű intézkedések életbeléptetése, szigorubb és czélszerűbb törvények alkotása, a vallás tisztelete, a vallásos érzelem ápolása azon ovszerek, melyek az öngyilkosság meggátolására vezetnek. A munkához egy betürendi tárgymutató is van csatolva. A kiállítás díszes. Ára?

— Az esztergami papnövelde egyházirodalmi iskolája lefordította Wieser János insbrucki egyetemi ta-

nárnak »Ember és állat« cím alatt megjelent népszerű tudományos előadásait, melyeket a bölcsészeti-theológiai előismeret tanára 1874-ben amaz egyetemen az ember és állat közötti lényeges különbségről tartott, tekintettel a Darwin-féle leszármazási elméletre. Azon tudományos forrongás, melyet Darwin ismeretes elméletének felállítása előidézett, sorompóba hívta a komoly gondolkozású valódi tudósokat, kik nem hajlandók mindenféle hőbortot elfogadni, s egész irodalom keletkezett, mely Darwin tanát a tudomány érveivel halomra dönti. Wieser tanár előttünk fekvő munkája egyikét képezi eme jeles műveknek, s előadása amily meggyőző, ép oly kellemes olvasmányt is nyújt. A fordítás jó. A 11 ivre terjedő füzetet Buzárovits Gusztáv esztergami nyomdája elég eszesen és hibátlanul állította ki. Ára?

— Megjelent s beküldetett: »Magyar Zenészeti Lexikon« I. füzet. Szerkesztette és írta S á g h József. Díszetes vállalkozás, melyért a szerkesztő és író méltán megérdemelné, hogy munkája a zenekedvelő közönség részéről fölkaroltassék. Eddig megjelent egyetemes encyclopaediáinkban nem lehetett minden egyes tudomány- vagy művészet-ág részleteire kiterjeszkedni. A jelen encyclopaediai vállalat célja a zenére nézve ezen a hiányon segíteni. Az I. füzet (1—72 lap) az A betűtől Darmsaiten szőig terjed. Ára 70 kr. A munka Liszt Ferencnek van ajánlva.

— A »Gödöllő és vidéke történelmi és régészeti muzeum-egyletének első évi jelentése« két könyvmotú táblával és több fametszvényvel megjelent. Szerkesztette Dobózi István egyleti titkár. A jelentésből értesülünk, hogy az egyletnek 5 alapító és 175 rendes tagja van. Az első alapítótag királyunk ő Felsége. Az értekezések között különösen érdekes a »Személyny gyaraki gr. Grassalkovits Antal beteg és unalmas gondolataiból«. R. F. F.-től. Az eredeti kézirat, melyből ezen személyvények szedték, a nemzeti muzeum kéziratárában őriztetik.

— Erődi Dániel, ismert jó nevű költő, lapunk munkatársa, kinek tollából mai számunk is hoz egy mély vallásos érzettől áthatott költeményt, előfizetési felhívást bocsátott ki »Ujabb költeményei«-re. A gyűjtemény tartalmát odák, himnuszok, dalok, társas és helyzetdalok, rajzok és románczok, tanszerű dalok és leírások fogják tenni. A kötet kiállítása izléses, terjedelme 10—12 iv lesz. Egy kötet előfizetési ára: 1 frt. Gyűjtők 10 példány után egy tiszteletpéldányt kapnak. Az előfizetések vagy megrendelések postai utánvétellel legkésőbb augusztus közepéig Schwarz Károly könyvkereskedőhöz küldendők Sopronba.

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

K i m u t a t á s

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.

Kovács Mátyás egri növendékpap 143 49
Zsolner László pelejthei plébános 12 60

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő: Ágoston Antal.

Budapest. 1877. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)

Hirdetések.

Temesváry Móric

cipőgyára
Budapesten,
Kerepesi-ut 2. sz.
Bazár 1-ső emelet

Hölgyeknek:

Valódi török szofta-papucsok 1 frt 20 kr.
Eberlasting v. bőr házi cipő, kis és nagy eszakkokkal . . . 1 frt 70 kr.
Szövet vagy rips házi cipő minden színben 80 kr.
Fűző topánka, eberlaszing vagy bőr-
lő lakkorral, szépen fűző, magas
vágású 2 frt 70 kr.
Eberlaszing vagy bőr huzó topán,
magas vágású, roccoco-sarkkal, leg-
finomabban kiállítva 3 frt.

Uraknak:

Valódi török sofia papucs 1 frt 20 kr.
Topán chagrin-bőrből jó munka, 3 frt 60 kr.
Ugyanez díszített lakk-orrall 3 frt 90 kr.
Topánka salonnakk mainezi bőrből
glace- vagy chagrainbőr-szárral,
igen finom tűzőmunkával 4 frt 60 kr.

Topánka fénymázos bőrből, chagrin-
szárbetéttel, erősen esavart kettős
talppal 4 frt.
Csiszma fénymázos, chagrin vagy ba-
garia bőrből, ránczszal és 3-or es-
avart kettős talppal . . . 8 frt 80 kr.
Megrendelések utánvét vagy az
összeg beküldése mellett a legjobban
teljesítettek. Nem tetsző tárgyak kész-
séggel kiserítettek.

Részletes árjegyzékek bérmentve
küldetnek.

(4—3)

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben fölszerelt gyári-raktar

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög ritusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váczi-utca 15. szám, Budapest.

(26—52.)

Braun Mór
lábbeli-gyára

Budapesten,
király-utca 62.

Nem csak olcsó, de jó cipők
kaphatók, u. i.

Női papucsok 40 kr.
Női házi cipők 70 kr.
Női fűző-topánkák, lakk-
orrall frt 2.4)

Női gummiczug-topánkák, bő-
v. brüneliből, szőszett talppal 2.80
Női topánkák, chagrin- vagy fény-
mázos, kettős talppal . . . frt 3.60
Női topánkák, bagaria-bőrből, ket-
tős talppal frt 4.50
Fűző topánkák frt 2.2.
Női csizma, bagaria-bőrből kettős-
talppal frt 8.50

Évelbeli megrendelések posta-utánvét
s a legolcsóbb és legjobb kiszolgálát-
érti kezesség mellett eszközöltetnek.

(3—3)